

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOW:
- MEDENIÝET HEPDELIGI ÝURDUMYZYŇ MEDENIÝET ULGAMYNY TÄZE
ÖSÜSLERE BESLEÝÄN, EZIZ WATANMYZYŇ DÖREDIJILIK KUWWATYNY
HAS-DA ARTDYRÝAN ÖZBOLUŞLY SUNGAT BAÝRAMYDyr.

ZAMAN

INTERNATIONAL MEDIA
TÜRKMENISTAN

23-nji iyun, 2023. Belgisi 25/1539

SYÝASY-DIPLOMATIK GATNAŞYKLAR BERKIDILÝÄR

19-nji iýunda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Fransiyä Respublikasyny Türkmenistanda täze bellenen Adatdan daşary we Dolgytyýarly ilçisi Filipp Merleni kabul etdi.

Diplomat wagt tapyp kabul edendigi üçin hoşallygyny bildirip, döwlet

Baştutanyzyza Fransiyäň Prezidenti Emmanuel Makronyň mähirli salamyny we türkmen halkyna bagtyyarlaky, abadancylyk, rowaçylar baradaky arzuwlaryny ýetirdi.

Hormatly Prezidentimiz dostluklu yurdudoly ygytyýarly wekilini gadymy we myhmansöyer türkmen topragynда mübareklap, jogapkärlí diplomatik wazipa belleñimeli bilen gutlady hem-de ikitaraplaýyn netijeli gatnaşyklary mundan beýlak-de os-

dürmek işinde uly üstünlikleri arzu etdi. Döwlet Baştutanyzya Yewropa sebitinde Türkmenistanyň möhüm hyzmatdaşalarynyň biri bolan Fransiyäny ýolbaşçylaryna iň gowy arzuwlaryny beyan edip, döwleta ra hyzmatdaşlygyň özara hormat goýmak, dostluk, düşünsimek esasynda yzygideri giñeldilýändigini nygtady.

Hormatly Prezidentimiz iki ýurduň arasyndaky syýasy-diplomatik gatnaşyklaryň

oňyn hasiyetini kanagatlanma bilen bellap, onuň ikitaraplaýyn we köptaraplaýyn goruslerde üstünlikli ösdürilýändigini aýtdy. Munun şeýledigine abravly halkara guramalaryny, hususanda, BMG-niň we onuň duzum birlikeriniň çaklerinde öne surülýän halkara başlangıçlara berilýän özara goldaw aýdyň şataylyk edýar.

Döwlet Baştutanyzya Türkmenistan bilen Fransiyäny arasyndaky sowda-kykdasy hyzmatdaşlyk barada aýdyp, fransuz kompaniyalaryny kop ýyllaryň dowamında milli ykdysadyétimiň pudaklarynyň osusine gösan ayrıratyngosandyny belledi. Gurluşyk, nebitgaz, aragatnaşyk ulgamlarynyndaky hyzmatdaşlyk üstünlikli giñedilýär. Türkmenistana milli ykdysadyéti ozgertmek, senagatlaşdırma, diversifikasiya ýoly bilen ösdürmek boýunça maksatnamalar kabul edidi we bu ugurda giň gerimli halkara hyzmatdaşlyk alnyp barylýar.

Maglumat-tehnologiyalar, nebitgaz, himiýa, azyk senagaty ulgamlary hyzmatdaşlygyň ileri tutulyan ugurlarynyň hatarynda görkezildi. Sunuň bilen baýlykda, Ykdysady hyzmatdaşlyk boýunça hökmetara türkmen-fransuz toparynyň möhüm orny bellenildi. Umumy piküre gora, medeni-ynsanperwer ulgadmaky hyzmatdaşlyk döwleta gatnaşyklary pugtalandyrmakda, halklary ýakynlaşdırma, we medeniýetleri özara baylaşdırma, waýip orny eyeleýär.

Hormatly Prezidentimiz Filipp Merleni ýurduňda işe başlamagy bilen yene-de bir gezek gutlap, diplomatyn Türkmenistan bilen Fransiyä Respublikasynyň arasyndaky gatnaşyklary osdurmek üçin áhli tagallary etjekejde beriň ynan bildirdi we türkmen tarapynyň bu ugurda degişli ýardamy bermeäge tayýardygyny belledi.

Fransiya Respublikasyny Türkmenistandy Adatdan daşary we Doly ygytyýarly ilcisi hoşniyetli arzuwlar üçin döwlet Baştutanyzya hoşallygyny bildirip, ikitaraplaýyn gatnaşyklaryny mündan beýlak-de pugtalandyrylmagyna yardım berkejigide, iki ýurduň we olaryň dostlukly halklarynyň bähbitlerine laýky gelyän netijeli, özara bähbiti hyzmatdaşlygyň giñedilmegine gönükdirilen ugry dowam etdirjekigide yndandyrdy.

Arkadag şäheri täze taslamalaryň başlangyjy bolar

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyň döwrüniň beýlik gurlusugy bolan Arkadag şäheri ýurdumyzыň täze döwrüniň şamýragydyr. Ol ýerdäki her bir desga özboluslygyny biley tapawtutançar. Çunki bu desgalarda Gahryman Arkadagymyzыň yħlasý, halkmyz baradaky çuňħur aladalary bar. Täze şäheri «Arkadag» dijilipl atlandyrılmagy il-günümüziz mukaddes Garaşszılıggymyzыň täze taryhynda gazylanıň üstünlikleri, ýetilen

sepgitleriň gözbaşynda duran türkmen halkynyň Milli Liderine bolan belent söğüsiliň, çäksiz ýamonyň dabaranmasydyr.

Täze şäheri dabaraň açylışyň owa-zasy dünjä dolar. Ol ýerdäki medeni-duruş maksatlı binalarň hatarynda sungat mektepleriniň, medeniýet ögüniň, kitaphanayň, muzejiniň, drama teatrynyň, atçulyk sirkiniň bolmagy munuň aýdyň subutnamasýdyr. «Akkylly» şäheriň medeni-durmuş maksatlı binalarnyň ýurdumyzыň ösusle-rine uly goşant goşan meşhur şahsyjetlerimiziň atlary bilen atlantırmak baradaky döwletli çögüt halpalarymyza goýulğan çuňħur hormat-sarpadan nıyan. Arkadag şäheri tutuşygyna «akkylly» şäher konsepsiásyndan ugr atnyp bina edilen desgalardan ybarat bolup, ekolojiga atlaplar esasında geçirilgän beýlik işler, getilgän belent üstünlikler halkmyzıň buýsanjyng has-da belende gösterýär. ■ 3

Çagalar baradaky alada – döwlet syýasatyň möhüm ugry

Gadymy döwürlerden bari halkmyzıň ruhy ýörelgesi haýır işleri amal etmek, duýguðaşlyk, dörlü sebäpleré görä çylşyrmaly durnusú ýagdaşylarına diken adama kómel bermek ýaly asylyň ýörelgelere daýanjar. Häzirki döwürde millettiň Üýtgewst ýnsanperwerlik gymmatlyklary türkmen halkynyň Milli Lideri Gurbanguly Berdimuhamedow taraýyndan başy baş-

lanan hem-de hormatly Prezidentimizň baştutanyzynda üstünlikli dumrusa geçirilgän ýurdumyzıň döwlet syýasatında öz beýanlıyap tapýar. Çagaların kanunu bähbitlerin goramagyň hem-de Üýtgen etmegiň hukuk keplilikleri bu oňyn syýasatýň anyk durmus ugurlydygynyň subutnamasýdyr. Bu ulganda amala aşyrylgan köptaraplaýyn işler ösyp geljän nesil barada atalaý aladasyny edjän Gahryman Arkadagymyzыň ady bilen aýrýmaz baglanysyklarydy.

Ýäkynda Türkmen döwlet neşriýat gulgulyň Metbuger merkezinde türkmen, iňlis we rus dillerinde çap edilen «Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howardylarqa mätäc çagalarha hemaýat bermek boýunça haýır-sahawat gazzasý» atly täze kitap hem bu möhüm meselä bagışlançar. ■ 3

BEÝIK SÖZ USSADYNYŇ EDEBI MIRASY ÖWRENILÝÄR

Eýran İslam Respublikasynyň Beýik Ruhy Lideri Aýatolla Ali Hameneýi türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowa «Magtymguly Pyragynyň goşgular diwanynyň» iki jiltlik ýygynsynow sowgatyň gelip gowuşmagy adyndaky Dil, edebiýat we milli golyazmalar institutynda maslahat geçirildi.

Bu çaraý Ylymlar akademiyasynyň Magtymguly adyndaky Dil, edebiýat we milli golyazmalar institutyň ýolbaşçylary we alymlary, Eýran İslam Respublikasynyň Türkmenistandyk ilchânasyныň wekilleri gatnaşydlar. Maslahatda medeni-ynsanperwer ulganda halkara hyzmatdaşlyk meselelerine aýratyndan ubs berildi. Gahryman Arkadagymyzыň basyň başlan hem-de häzirki wagtta Arkadagly Serdaymyzhyň baştutanyzynda dowam etdirilýän daşary syýasatyň üstünlikli dumrusa geçirilmeği bu ulgadmaky hyzmatdaşlygyň işeňleşdirilmegine yárdam etdi. Bellenilişi ýaly, parahatçylyk sóyújılık we hoşniyetli goňşuçylyk gatnaşyklaryna yg-

rally bolan Türkmenistan Eýran İslam Respublikasyny bilen ýola goýlan hyzmatdaşlygyň áhli ugurlar boýunça ösdürilmege möhüm ahmiyet berýar. Munuň ozi ýurdumyzыň daşary syýasat strategiyasynyň esasy ugurlarynyň biri bolup gowuşy. Eýran İslam Respublikasynyň Beýik Ruhy Lideri Aýatolla Ali Hameneýiň türkmen halkynyň Milli Lideri, Türkmenistanyň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedowdyna sowgat hökmünde «Magtymguly Pyragynyň goşgular diwanynyň» iki jiltlik ýygynsynow ibermegi iki ýurduň arasyndaky hyzmatdaşlygyň işeňje ösdürilýändiginiň we goňşy döwletiň ýurdumyzya aýratyndan goýyandygynyň aýdyň beýanydyr.

İkitaraplaýyn gatnaşyklaryny ösdürilmeği iki ýurduň halklarynyň taryhy medeni we ýlym-edebi geçmişini has çuň öwrenmek, olary waýzgız etmek hem-de bu ugur boýunça tejribé alyşmak üçin oňyn mümkinliklerini ýupjın etdi. Malim bolşy ýaly, 2022-nji ýylde Táhran şäherinde TYA-nyň Magtymguly adyndaky Dil, edebiýat we milli golyazmalar instituty bilen Eýran İslam Respublikasynyň Arhiwler we milli kitaphana guramasyň arasynda ózra dësuñisimek hakynda Ahtnama gol çekilmegi iki halkyň arasyndaky ýlym hyzmatdaşlygyň we ýlym-barlag gatnaşyklarynyň has-da berkejändiginiň nobatdaky subutnamasyna ówruldı. ■ 2

Ynsanperwerligiň baýramy

Musulman dünjésiniň iň bir mukaddes baýramlynarň biri hem mübarek Gurban baýramydyr. Ynsanýjetiň Beýik Biribaruň öňündäki lebzî halalligynyn, ýaqşy pâlliğiliniň, könlük tâmižliginiň anyk subutnamasyna öwrulen bu baýram ähli musliman dünjäsičiň iň bir ähmiyetli seneleriň biri hasaplanlyğar.

Gurban baýramy ynsanlyryň biri-birine bo-

lan sylag-hormatny hem-de dost-doganlygyny ýaqşy ahlak sýpatalaryny has-da jeblesidirýär. Bu baýramy hoşniyetli gatnaşyklaryň, kalplary ýakynlaşdırýan ruhy-ahlak tâmižliginiň baýramy dijip hem atlantırmak bolar.

Arkadag Serdarly bagtyýar ýaşalar ýulýanda, sahawatlı topragymızda Gurban baýramy döwlet derejesinde giňden belleniler. Hormatly Prezidentimiz mukaddes Gurban baýramy ha-kynda: «Gündogar hem-de Gurbatlar halkarynyň medeni-jetleriniň, adamatz osusine aýgutly tâsir eden pelsepewi mektepleriň dörmegine, dini kada-kanunlaryň, doğruçyllyk, pâlik, bî-tewliči hem-de ynsanperwerlik ýörgeleriniň kâmilleshmegine ägirt uly goşant goşan halky-myzyň maddý we ruhy gymmatlyklary biziň egsilmez genji-hazynamyzydr. ■ 3

Elektroulag bazarynda IKINJI ORNA ÇÝKDY

2023-nji ýulyň birinji çarşyýeginde ABŞ-nyň elektroulag satuwu geçien ýulyň degisi döwri bilen deňeşdirilende, 79% úkarlandı. ■ 4

MALDIW adalaryna gezelenç

Hindistandan, takmynan, 600 kilometr günortakı Maldiw adalary ak çägesi, mawy defiz, tropik howası, onlarça kaşaň dünç aluş ýerleri, şeýle hem deňiz derejesinden beýlikde bolmadık tekiz adalary bilen tanalúgar. ■ 5

Iň meşhur 10 ÝAZYJY-ŞAHYR

Russiyalılar özlerini aýratyng buýsandırýan rus edebiýatynyň nusgawyg ýazylş-şahyrlarynyň atlaryny mälik ettiler. Sanawygı başyngi Aleksandr Puşkin, Mihail Bulgakov we Fjodor Dostoevskiy çekdi. ■ 6

Ispaniýanyň ýygynsyn - UEFA Milletler Ligasyныň çempiony

Ispaniýanyň ýygynsyn 3-nji gezek geçirilen UEFA Milletler Ligasynda çempion bolup, bu kubogy İkinci sapar ejelemegi başardy. ■ 7

Arkadag şäheri täze taslamalaryň başlangyjy bolar

Başlangyjy 1-nji sahpada.

Arkadag şäheri dünýä jemgyjetçiliğiniň gyzyklanmasyny artdyrjär. Goladya Arkadag şäherine «Yewropada Howpsuzlyk we Huzmatdaşlyk Guramasyň» sebitinde durnukly, «Jasul», howa üçin oňaňlı we innowasion çögzütlü şäherlerde oşdurmekle taslamasyna goşulandyryg baradaradı Gùwünamanyň gowşurylmagy bu täze şäheriň dabarasyny has-da belende geterdi. Bu ýerde «Jasul» tehnologiyalarň giňden ulanylma-ny, sanly tehnologiyalarň, intellektual ulgamlaryň ornaşdyrylmagy bilen «akylly» şäher konsepsiysy durmuşa geçirilýär. Bu bolsa hormatny Prezidentiniň, Gahryman Arkadagymyzyň taýsyg tagallary bilen üstünlikli durmuşa geçirilýän şähergurluşyk maksañnamalarynda möhüm taladýr.

Milli Liderimiz Arkadag şäheriniň ýaşlaryny şäheri bolmałydygyny belleyjär. Şunda täze, «akylly» şäheriniň döwrebap durmuş düzümlerinde ýaşlara uly orun degişlidir. Çünkü ýaşlar – döwletimi-ziň şu günki daýjaný

hem gelje, ösüşlerimizň hereketlen- dirjiň güjji. Arkadagly Serdaromyzyň, Gahryman Arkadagymyzyň taýsyg tagal- larynyň netijsesinde amala aşşyrylan giň gerimli işler, durmuşa geçirilýän beýik özgermeler, şol sanda gurulýan döwrebap

badýr şäherler, ilkinji nobatda, ýaşlaryň bagtyýarlygyny, halkymyzyň röwşen geljegini nazarlaýar. Yaşlyk, tæzeçilik yozgellik! Ynsan durmusyny özerdýän bu güýçteriň gudratyny, özbolsruşu sazlaşy- gyny Arkadag şäheriniň ajaúpluklaryndan, döwrebap keşbinde görmek bolýar. Gahryman Arkadagymyzyň gymmatly maslahatlary bilen şäherde döwrebap durmuş düzümlerinin döredilmeğinde ýaşlaryň tæzeçil tekliplerine, uky-pa- şarmylaryna uly ähmiyet berilmegide ýurdumyza ýaş nesillerere aýratyn unam bildirilýändiginin aýdyň subtnamasydy.

Türkmen halkynyň Milli Lideriniň ba- dalga bermeginde Arkadag

Çagalar baradaky alada – döwlet syýasatyň möhüm ugry

Başlangyjy 1-nji sahpada.

Kitapda Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy boýunça 2021-nji ýylyň mart aýında döredilen gazaňyň işi barada giňşleşenin gürürü berilýär. Türkmenistanyň Mejlisiniň Karayna laýyklykda, Gurbanguly Berdimuhamedowyň adnyň gõterjän bar a gazna döredilen güñünden bari netjeli işleri alyp barýar. Haýýar-sahawat gazaňsynyň baş mak- sady ene-anatny howardarlygyndan mahrum bolan hem-de aýratyn durmuş goldawyna mätäc ýaşajyk raýatlar ha- kündaky aladalar. Arkadag Serdarly bagtyýar şäherlerde uly gyzyklanma- dörejek täze kitap «Gurplulygyn öz şertler bar», «Berar eliň berekedi artar», «Durmusyň gymmatlyggy - saglyk», «Hossarlyk - öczmez umyt», «Howan- darlyk jebistiň döredjär» atly bïrnäçe bölmenden ybarat bolup, olaryň her biri aýratyn ugra bagystanlydyr.

Gahryman Arkadagymyzyň ähli asyl- ly başlangyçlary turkmen jemgyjetinliň köpäşyrları parastasyl hem-de ruhy-ah- laky sütürleriniň mynasyp dowamydyr. Kitapda bellenilişi ýaly, haýýar-sahawat gazaňsynyň döredilmeğine ýurdumyzyň her bir rajatyna haýýar-sahawat işine go- şant goşmagá mümkincilik berjär. Ha- ýýar-sahawat gazaňsynyň ýanynda döre- dilen ýaşlular geňesi bolsa önde goýlan wezipeleri hem-de duri meseleleri neti- jeli çözüme hemmetraplaýyä ýardam berjär. Bularnyň ähli çagalarla özleri ba- radaky aladan duýmaga, jemgyetde mynasyp orun eýelemajyda maglym- guly atamyz öz şygrynda:

Selim ÖWEZMYRADOW,
Türkmen döwlet binagörlük-gurlyşyk institutyň talyby.

geçirmek üçin yzygideri pul serideleri bölünip berilýär, şeýle hem lukmancılık hizmatlaryny tölemege we çagalar ögle- ride, ýürtelesdirilen mekteplerde hem- de mekdep-internatlarda terbiyelengän we bilim alýan ýaş türkmenistanyň üçin lukmancılık maksañnamalaryniň satyin alynmagyna gökndürilýär.

Taze kitapda çagalarň saglygyny di- keltmegiň ençeme anyk mysaltary ge- tilirýär. Bu ugurda yzygideri durmuşsa geçirilýän işleriniň netijsesinde, ýurdumyza- da ýaş nesliň sazlaşyklı ösmej, döwrebap bilim almagy, uky-paşarnyklarynu açmagy, bederberlige we sport bilen meşgullanmagy, zährim endiklerini ele almagy, boş wagtlaryny gyzykly hemde peýdaya geçirmejig üçin ähli amatly şertler döredildi. Biziň ýurdumyza Birleşen Milletler Guramasyň çagalarň hukuklary we bähbitleri bâbatda esasy ýörelgelerine ygralıdygyny iş ýüzünde gõrkezjär. Ýurdumyzyň bu ulganda durmuşa geçirilýän syýasaty BMG-niň Çagalar gazaňsynyň goldawyna eýdä bolýy.

Gurbanguly Berdimuhamedow adnyň döredilen Howandarlyga mätäc çagalarla hemet bermek boýunça haýýar-sahawat gazaňsynyň hizirki zaman türkmen döwletiniň we jemgyjetinliň binýädigyn emete getirjän ynsanperwer ýörelge- riň dabaranlaýdygyny nyşanşydyr.

Dünjä debiýatynyň altyn hazyna- synda mynasyp orun eýelejän Maglym- guly atamyz öz şygrynda:

Hak ugurnda gurbandyr,
Janym, döwletim, malym –

diýip, bu dünjäde ähli mal-mülküň, genji-kaniň Allanyň haky üçin amal eden İşleriniň sogabyňa ýazylýandygyny jaý- dar bellejär. Şeýle-de, akyldar şahyryň:

Atada, gurbanlykda soýuljak mal sagdyn, semiz bolmalydyr. Gurbanlyk malý eti deň üç bölege bölinýär. Bu böleklerin biri gurbanlyk berjänini maşgalasyna, bir bölegi dogan-garyndaşa, galan bir bölegi bolsa gurbanlyk kesiň bilmeklere paýlanmaly.

Dünjä debiýatynyň altyn hazyna- synda mynasyp orun eýelejän Maglym-

guly atamyz öz şygrynda:

diýip, bu dünjäde ähli mal-mülküň, genji-kaniň Allanyň haky üçin amal eden İşleriniň sogabyňa ýazylýandygyny jaý- dar bellejär. Şeýle-de, akyldar şahyryň:

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal- ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, parahatçılıgy we ynsanperwerli dabal-

ralandyraň» diýip bellejär.

Gurbanlyk bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ýansa goýulýan belent sarpany aňlädjar. Bu muakkedes gürlerde gurbanlyk kesilip, aýat-towîr okalýar. Gurbanlyggy Gurban baýramynyň binriň günü, ýaşny Baýram namazy okalandan soň kesip başlaýartar.

daňan şeritlerinde geçirilip, biziň döwrimize gelip ýeten bu miras halkary doganlaşdryrar, para

DÜNYÄ HABARLARY

gysga setirlerde

► «Daily Mail» gazetinde işlär. Bejik Britaniýanyň öñki Hökümet Başlygy Boris Jonson ýurduň «Daily Mail» gazetinde işlär diňip, «Sky News» teleýaýlymy habar berýär. Boris Jonson 2019-2022-nji ýyllarda Britaniýanyň Premýer-ministrini, ondan öñki ýurduň daşary suýasat edarasynyň ýolbaşçysy boldy.

► Mikroplastik bölejikleri çokýär. Halkara fizikler topary inkliniň gezek adamýnyň dem alyş ýollaryndan geçýän mikroplastik bölejikleriň hereketiniň övrendi we her sagatda ortaça 16 mikroplastik bölejik adamlaryň dem alyş agzalarynda çokýändigini anyklady. Bu barada ABŞ-nyň Fizika institutyň (AIP) metbugat gullugy habar berdi.

► Emeli aňyň ýardamy. Pol Makkartni 2023-nji ýulyň ahyrynda «The Beatles» toparynyň soňky kompozisiýasyny díňlejilere ýetermek bolýär. Treke merhum aýdymçy Jon Lennonyň sesi ýaflanar, ol emeli aň arkaly dörelendir diňip, «news.mail.ru» ýazýär. Jon Lennonyň kône sesi emeli aňyň kömegini bilen arassalandy.

► Kir ýuwýan maşynlar üçin süzgüç. «Samsung»-nyň resmi internet saýtynda kompaniýanyň «kir ýuwúltan wagty plastik mikrosüýümleriň zyñnyndylaryna azaltmag» naýetlenen, daşky «Less Microfiber» szúzgijini çýkarandagy habar berilýär. Enjam hapa suwy szúzüp, egin-eşiden cûkýan plastik bölejikleriň 98%-ini alyp galýär.

► Mangrow tokaúlary kömec eder. BAE-de howanýıň ýügtmeginiň ýaramaz netijelerine ni azaltmak üçin Patyşalygyň keñarjaka zolaklarynda tropik mangrow tokaúlaryny döredjärler. Yurda 2030-nju ýula çentli mangrowyň 100 million dûkbuni eklem meýülesdirilýär. Bu tokaúlary her ýul 43 mün tonna çentli kömürtüşü gazyň özüne siňdirer.

► 12 müň ýyllyk aw tüdürdü. Ysráylý demirgazygyndan guş súrkünden jaşalan kindiwanja tüdürük tapyldy, onuň ýaşa 12 müň ýul bilen senelenýär. Alymlar bu tüdürükleriň aw wagty ýabaný guşlaryň ünsüri çekmek üçin peýdalanylantygyny bellejärler. Täsín tapyndy Hula jügesinden tapyldy.

► İň gadym pil heýkeli. Hindistanly arheologlar ýaşa 2300 ýul töwerekgi bolan pil heýkeliň tapdylar. Tapylan heýkeliň beýkligi, takmyrnan, 1 metr bolup, daşdan oýulup ýasalypdyr. – Biz Daýga derjasyňň jülgesinde barlag geçirdik. Bu ýer gadymu buddaçqalygyň eserlerine baň - diňip, ekspedisiýanyň aqzasy, arheolog Anil Dhir aýtýdý.

► Rubigň kubigini tiz düzdi. Spidkubing boýunça 21 ýaşlı amerikalı Maks Park golayla Rubigň kubigini 3,13 sekundta düzüp, dünýä rekordyny täzeledi. Bu barada Ginnesiň rekordlar kitabynyň saýty habar berýär. Şeýlelik bilen, ol 2018-nji ýulta hytaýlı spidkuber Yuşeng Du tarapyndan goýlan rekordy täzeledi.

► Hytaý rekordyny täzeledi. Hytaý 41 sanyň kiçi hemrany, hususan-da, «Szilin-i»-i orbita üstünlikli uçuryp, bîrbâda birnäçe kosmos enjamyny orbita bir gezekece úcerumk boýunça rekordyny täzeledi. Bu barada Hytaý Aerokosmos ýlümy we tehnikasy korporasiýasy habar berýär.

► Garri Potteriň seýilgähi açylýdý. «Garri Potter atly jadygög oglanjık barada filmle esastanýan üstü ýapık iň uly tematik seýilgähi Tokioda açylýdý» - diňip, «Japan Times» neşri habar berdi. Seýilgäh Yaponiýanyň pajtaglynyň Nerima etrabynda ýerleşip, 30 mün inedördül metr meýdany eýeleýär.

TARYHDA ŞU GÜN

■ 1894-nji ýulyň 23-nji iýunynda Parižin Sorbonna universitetinde ýyganan Halkara Atletika Kongresi, jemýyetçilik işgäri we sport höwesjeti Pýer de Kubertenin gadyry grek olimpiadalarynyň däbinidikeltmek baradarla teklibiň tassyklady. Kuberten öz çykysynda ýygananlar Olímpiya oýunlarynyň garaçylyk esasları bilen tanşydyrdy.

RUMYNIÝANYŇ TÄZE HÖKÜMETİ

Rumyniýanyň Sosial-demokratik partiyasynyň lideri Marcel Çolakui ýurduň Prezidenti Klaus Yohannisiň Permanenasynda hökümete ýolbaşçy bellendi. Çolakunyň Prezidenti wezipesine bellenmegi ýurduň Ministerlär Kabinetiniň öñki başygy, Milli liberal partiyanyň ýolbaşçysy Nikolae Çukue aýtydý.

Milli liberal partiyä, Sosial-demokratik partiyä we Wengerlerin Rumyńadaky Demokratik bieleşigi 2021-nji ýulyň noýabr aýynda parlamentde dolandyryjy koalisya döredip, özara ýalaşykl gazanypdylar. Şol döwürde Prezidenti wezipesine bellenen Milli liberal partiyadan bolan öñki gozda 465 deputatyň 290-sy tarapyndan goldanyldy. Ürttä hereket edýän kanunlara gör, adatça, prezyer-ministrile dalaşgär, azyndan, 233 parlament aqzasy tarapyndan goldanylmaly.

Yakın wagtda sizin we ähli rumyńlaryň işlegerini kanagatlardymaga tagalla ederin. Siziň goldawyńız bolmazdan men muny başarmaryn - diňip, Marcel Çolakui ses berislikten soň deputatara aýtdy. Çolakunyň hökümetinde 18 ministrlär bar. Hökümet maksatnamasy, Rumyńanyň ösdürilmeginden döwrebaplaşdyryşa geçmäge gönlüktilendir. Ministrler Kabinetini korrupsiya garsy göreşmegi, iň pes aýlyk hakynyň we pensiýanyň karanmagyň gazanmagy maksat edinýär.

Merkezi Aziýa sebiti boýunça Ýörte wekilini belledi

BMG-nyň Baş sekretary Antoniu Gutieris 14-nji iýunda gruziýanya Kaha Imdadzene muramany Baş sekretarynyň Merkezi Aziýa boýunça Ýörte wekilini, BMG-nyň Aşgabatda Ýerleşşyán Merkezi Aziýa üçin öñüni alyş diplomatiýasy boýunça sebit merkezinin ýolbaşçysy wezipesine belledi. Jenap Kaha Imdadze molodalwy Natalya Germanyň ornunu egelär. Bu barada BMG-nyň habarlar merkezinde mälim edildi.

Şeýle hem Kaha Imdadzeniň diplomatiýä, döwlet gullugy we işewürlük

boýunça 30 ýuldan gowrak tejribesiniň bardygy bellenlitýär. Ol 1989-nju ýulda

özurduňy diplomatik gullugunda işe başlap, soňky úyłlarda diplomatiýä, gepleşikler, aراççyllyk we syýasy me-

seleler babatda ulu tejribə topladı.

Ol häzirki wagta čenli Gruziýanya Kanadadaky İlçesi we Halkara raýat aviasiýasy guramasynyň hemişelik wekilili bolup işledi. Ondan öñ 2013-2022-nji ýyllar aralygynda Gruziýanya BMG-de hemişelik wekilili bolup işledi. Şeýle hem Kaha Imdadze 10 ýul hususy pudakda işláp, syýasy töwekgelçiliklere baha bermek we maýa gojumlary ýalı meseleler bilen meşgullandy.

İmdadze Tbilisiňiň döwlet universitetini tamamladı. Ol gruzin, iňlis we rus dillerini suwara bilyär.

Finlyändiýanyň täze Prezyer-ministri

20-nji iýunda Finlyändiýanyň Parlamenti konservator syýasaçty. Milli koalisya partiyasynyň ýolbaşçysy Petteri Orpony ýurduň täze Prezyer-ministri wezipesine saýlady. Birnäçe hepe dowar eden dartyňy gepleşiklerden soň, Petteri Orpony dalaşgärligi 107 deputaty tarapyndan maýullany, 81-si tarapyndan garşy ses berildi.

Täze billeşigini düzümde Milli koalisya partiyasynyň başça-da, «Häkkyf finler» partiyası, Swed halk partiyasy we merkezi saçqy hristian demokratlar bar. Petteri Orpo Prezyer-ministr hökümdünde soslal-demokrat Sanna Marinin ornunu tutar. Orpo ses berislikden soň deputatara 81-si tarapyndan garşy ses berildi.

Täze hökümet koalisiyasy immigrasiya syýasatyň berkitmek baradaky meýünlamalaryny mälim etti. Gürürb bu ýerde, esasan, bosgumlary kabul etmek üçin

kwotalary azaltmak we iş wizasyны almak üçin çäkkendirmeleri ýokarlydmak meýünlamalary barada barýar.

Özünü konserwator diňip atlandyryan Orpo, saýlaw kampaniýasy döwüründe döwlet býýjetindäki ýetmezçigili azaltmak we ýokdaydyjetiň hususy pudagyny güýçlendirmek barada wada beripdi. Şeýle hem, ol sosial üþüncilik we zâhmet bazarý babatda möhüm öztüremeleri amala aşyrmagy maksat edip, parlamentiň ýattyarylgynyň dört ýyllyk möhletiniň ahyryna čenli döwlet býýjetini 6 miliard ýewro azaltmagy wada berdi. Petteri Orpony ýolbaşçılıgyndaky täze hökümeti ýakyn wagtda işe başlajakdygы habar beriliýär.

- Nebite we gaza bolan işleg eslesi artar we bu meselede Russiýa aýratyn ähmiyete eje bolar - diňip, Kumar sözünü jemledi.

YKDYSADY FORUM GEÇİRİLDI

14-17-nji iýün aralygynda Sankt-Peterburgda 26-nji gezek Rusiýadaky inly uýly ykdysady forumu geçirildi. Bu halkara ykdysady forumda bahasy 3,8 trillion rubla (takmynan, 45 milliard dollar) barabar bolan 900-de gowrak şertnama bağlaşyldy. Bu barada Russiýanyň Prezidentiniň geheşçisi, forumuň guramaçyluk komitetiňiň ýerine yetiriji sekretary Anton Kobjakov habar berdi. Onuň aýtmasyna gör, forumuň çäklerinde Italija we İspaniya ýaly daşary ýurt kompaniýalarynyň wekilliři bilen 43 şertnama gol çekildi.

my importynda rus nebitiniň paýyň 2024-nji ýula çenli 30%-e ýetip biljekdi barada habar berdi.

- 2021-2022-nji ýyllarda Rusiýadan çig nebit importynyň paýy 2%-den hem azdy, ýöne 2023-nji ýulda on esse artdy. Bu möcbeiriň 2023-2024-nji ýyllarda 30%-e ýetmegine garaşylyjar - diňip, Winod Kumar aýtdy. Şeýle hem ol öz ýurduňyň dünýäniň enerjiga çeşmeleriniň üzden birini sarp edýändigini we össü üçin ägirt uly mümkinçilikleriniň baradugyny aýtdy.

- Nebite we gaza bolan işleg eslesi artar we bu meselede Russiýa aýratyn ähmiyete eje bolar - diňip, Kumar sözünü jemledi.

ÖNÜNI ALMAGA TAGALLA EDÝÄR

Norwegiýanyň Hökümeti elektron cilipleriň ýaşalaryn arasynda ýaýramagyna garşy göröşmek üçin tagalla edýär.

Yurdum hökümeti standartlaşdyrlan gaplama talapları we elektron cilipleriň aromatizatorlaryny gadagan etmek barada Stortinge (parlament) kanun taslamasyny hödürledi. Hususan-da, hökümet çağralaryň we ýaşalaryn arasynda elektron cilipleriň ulanlyşynyň artmagynyň öñüni almak isleýär.

- Elektron ciliňiň ulanlymagynyň saglyga howp salýandyrynya sek ýok. Bu kanun taslamasyny arkały ýaşalaryn elektron cilipleri ulanmagynyň öñünü almak isleýär. Aromatizatorlaryň gadagan edilmeji we standartlaşdyryln

Yewropa Komissiýasynyň 2021-nji ýuldaky hasabatyna gör, Yewropa Bileşiginde ýaşalar elektron cilipleri barha kóp ulanýarlar. Patyşalygyň içinde

geçirilen pikir soralyşyklar Norwegiýada şunuň ýaly ýagdayý görkezýär. Şunuň ýurduň hökümeti elektron cilipleriň mundan beylák ýaýramagynyň öñünü almak maksady bilen ýaşalar we çagalara görnüdürlinen çareleri amala aşyrmagy maksat edinýär.

Saglygý gorayış ministrigi, täze kanun taslamasında elektron cilipleriň kadaşlaşdyrmak bilen bağlayışklyki iki carنى teklip edýär. Döwlet elektron cilipleriň satylmagyna, temmäkiden başa haýsydyr bir üýtgedigý ýslý tutún bilen doldurýan merkezelere gadaganlyk hem-de elektron cilipleriň standartlaşdyryna zerur talapları girizmek isleýär. Teklipler Finlyändiýada we Daniyada degişli tejribelere esaslanýar.

ILATY 40 MILLIONA YETDİ

2023-nji ýulyň 16-nji iýununa çenli Kanadanyň ilaty 40 milliondan geçdi. Bu barada Kanadanyň statistika gullugy habar berdi. Yurduň ilaty häzirki wagtda rekord derejede ösýär. 2022-nji ýylde Kanadanyň ilaty 1 million 50 mün 110 adam artdy. Şeýlelik bilen, Kanadanyň ilaty taryhda ilkinci gezek bir ýylde 1 milliondan gowrak adam köpeldi. 2022-nji ýylde ilaty ösis depgini 2,7 gösterime yetdi.

Milli statistika gullugynyň maglumatlyryna görä, 1950-nji ýyllarda hasabá alnan öñki ösus depgini, esasan, uruşdan soňky döwürde doğluş derejesiniň ýok bolmay bilen baglanysyklar bolan bolsa, 2022-nji ýylde hasabá alnan ösusş hemmesi diýen ýaly halkara migrasiýasy sebäpli boldy.

Statistikka gullugynyň maglumatlyryna görä, Kanada ilatyň köpelmeji boyunça G7 ýurtlarynyň arasynda öndebarajydyr we soňky iki onýyllikda bu derejesini saklap gelýär.

Öñümüzdedi ýyllarda ösus depgini üýtgewsiz galasa, Kanadanyň ilaty gelék 26 ýylde iki esse artyp biler diňip, Milli statistika gullugy belleýär.

Kanadanyň Hökümetiniň 2025-nji ýıldan başlap her ýyl 500 mün immigrantasyon kabul etmegen garaşylyar. 2023-nji ýylde yurduň hökimiyyetleri immigrantasyonlara girişi rügsatlaryny sanýy 465 mün, 2024-nji ýylde 485 mün, 2025-nji ýylde bolsa migrasiýa kwotasyny 500 mün adama çenli artdyrmagy meýilleşdirýär.

ELEKTROULAG BAZARYNDA IKINJI ORNA ÇYKDY

2023-nji ýulyň birinci ýarýyeginde ABŞ-nyň elektroulag satuwly gezen ýylyň degişli döwri bilen deňesdirilendire, 79% ýokarlandy. Netijede, bu ösis ABŞ-nyň Germaniýadan öne geçip, dünýäde möçberi boýunça 485 mün adama çenli artdyrmagy meýilleşdirýär.

«Counterpoint» kompaniýasynyň wekilleriniň pikirice, elektroulaglar üçin girizilen salgylý ýeňilikleri satuwly möçberini artdyrmakda aýraştırmakta eýe bolup, ABŞ-nyň awtoulag pudagynyň ösisine cynlakay ýardam berdi. Bu ýarýyde «Tesla»-nyň payına elektroulag satuwlynyň 62,7%-i döşdi, üstesine-de «Model Y» we «Model 3», nusgalaryny ikisi-de birinji orny eýeledi.

ne mümkünçilik berýär. Bu barada «Counterpoint» seljiris kompaniýasynyň hasabasında bellenilýär.

Häzirki wagtda elektroulag satuwly boýunça ABŞ-dan önde Hytaý barýär.

«Counterpoint» kompaniýasynyň wekilleriniň

MALDIW ADALARYNA GEZELENÇ

Hindi ummanynda, Hindistandan, takmyndan, 600 kilometr göruntörtəndə yerleşen Maldiw adaları ak çägesi, mawy deñizi, tropik howasy, onlarla kasañ dynç yelerlər, şeyle hem deñiz derejesindən beýkildə bolmadık tekiz adaları bilen tanalıyar. 298 inedördül kilometr meydanı tutyan Maldiw adaları Günorta Aziyanıň gury yer meydany boýunça iň kiçi ýurdu hasaplanır. Adanıň esasy dili yeli maldiw dili bolup, syýahatçular bilen düşünismek üçin iňlis dili gürden ulanlyýar. Sri-Lankanyň 750 kilometr göruntörsündə 1200 töwerekli adadan ybarat bolan ýurduň merkezi şaheri Male dünýärini iň kiçi paytagty bolup, güylatty şäherlerini biridir. Ada döwletiniň pul birligi maldiw rufiyasy bolup, bazarlarda, esasan, ter we kakaldan tropik miweler, deñiz jandarlarynyň gabıgyndan ýasalan bezeg şaylary we balyk satılıyar.

Ýurda hemmesi dijen ýaly biri-birine meñez bolan adalarıň 281-sinde iňlat yaşaýar. Adalarıň kenarynda ak çägede deñiz jandarlarynyň galandyrlaryndan emele gelipdir. Şol sebäpli ak çägede aşa yssy howada hem aýaklaňaç gezip bolýar. Aşlynda bu adaları suwasty daglaryň deñiziň ýüze çukan çur depesi diýmek hem bolýar. Adalarıň iň beýgi suwdan 2,5 metr ýokardı. Howanyň üýtgeyändigine (28-32 dereje aralıgynda) garamazdan, adalarıň kenarynda deñiz suwy ýylyň downamında 24 derejede saklynyar. Ýurduň kenarları suwasty jandarlara-da bay. Adalarıň kenarynda deñiz jandarlarynyň tas ahlısi dijen ýaly ýasaýar. Deñizde 700-den gowrak gönürlü balyk, leňgen we suw guşlarynyň binäresi bar. Şeýle hem adda ganatny aqanýnda 1,5 metre ýetýän miwe ýarganaty ýasaýar.

Ýerli halkyň ağlabasyńki döwürlerden bári balykçılık bilen mesgulananýar. Adalarıň arasyndaky gatnawlar ýerli gatnawları amala aşyrýan uçarlar, suwa gonýan kiçi howa gärmileri we gatykları bilen amala aşyrýar. Ýurduň Halkara howa menzili paýtagt bilen adybir adanıň golaylyndaky Hulhule adasında ýerleşyýär. Bu ýerde ýerli gatnawları we suw uçarları üçin niyetlenen terminal bar. Käbir adda hıç hıllı awtolug bolman, welosiped sürülyär. Şeýle hem iňlat ýasaýanın, diňe myñmanhana toplumyu gurlan súrulyär. Futbol we badminton ýurda iň meşher sport görnüşleridir.

Maldiw adalarına gämiň ýa-da ucarly baryp bolýar. Syýahatçılık pudagynda öndäki orunlary eýeleýen ada döwletinde deñizde ýuzmek, gämiň ýa-da ucarly gezelgen etmek, sport bilen mesgulanmak hem-de kenaryakalarla gjekli gezelgenler ýaly çäreler hördürlynyär. Adada resortlaryň dörlü gönüni bolup, ýerli Aziya naharalary, Yewropa tagamlary, deñiz jandarlaryndan taýyaranlan ýimtiller, tropik miwelerden içimlikler we işdäeçalar taýyarlaryňar. Bularдан başga-da, Maldiw adalarına baran syýahatçuları «Dört möwsüm» meýinaması hödürlynyär. Maldiw adaları tomsuda syýahat edilimeli iň ajaýyp yeleriň biridir. Maldiw adalarına ýanyň bilen öý jandarlarynyň eltmek gadagan edilýär.

ÝYLDYZLAR ASTYNDAKY «ÝYLDYZLAR DEÑZI»

Tomus paslynda Maldiwleriň «Vaadhoo» adasında tebigratda seýrek duş gelýän hadysany synlap bolýar. Göz öňüne getiriň, ýalpyldawuk tolkuny deñziň kenaryndan ýöräp barýarsyňyz. Kenara gelip urýan ýyldyzlardan düzülen tolkunlar özüňizi edil ýyldyzlaryň arasynda ýaly duýmaga mümkünçilik berjär. «Ýyldyzlar deñzi» diňlip atlandyrylgan «Vaadhoo»-nyň kenarlarında döreýän bu hadysa suwdaky mikroorganizmleriň kislord bilen tásırlesmege esasynda emele gelýär. Bu mikroorganizmlere «fitoplankton» diňilip. Bioluminesensiya (janly organizm tarapypändän ýagtylygyň öndürilmegi we ýagýramagy) döreýän kiçiňken deñiz jandarlary yüzüň barýarka töwergirele elek-

rik impulsyny iberýärler. Impulsuň netijesinde belogu işşenleşdirýän himiki tásırlesme döreýär. Himiki tásırlesmäniň kislord bilen sürtülmegi netijesinde neon (gök çyra) emele gelýär.

Bu hadysa kiçiňken mikroorganizmleriň kenara gelip kislord bilen «çaknüşyan» pursady has aýdyň ýuze çykýar. Gök çyra deñiz jandarlary üçin gorag bolup hyzmat edgär.

Hindi ummanyň kenary bolan «Vaadhoo» adasında başga-da, Mudhdo we Rangali adalarında hem bu tásırlesmege synlap bolýar. Yalpyldawuk deñiz jandarlarynyň hereketi gijelerine has aýdyň we owa-dan görünýär. Syýahatçular elini suwa degrip, soňra çägä sürümek arakly ýalpyldawuk ýyldyzlary elinde hem görüp bilerler.

TÄSİN INŽENERÇILIK DESGASY

BAILONG AÇYK DAG LIFTİ

Hytaýyň Hunan welaýatydaky Zhangjiajie milli tokaý sejilgähende ýerleşyän Bailong (aždarha lifti) dünjädäki iň beýik iki gaty açyk lift ha-saplanyl. Gurluşyguna 1999-njy ýylde başlanan tásin inženerçilik desgası 2002-nji ýylde açylýar. Liftin beýikligi 326 metr bolup, örən berk gaýalaryň arasynda ajaýup görnüşi emele getirjär. Bu desganyň gurluşygynnda, esasan, metal gurlus-lar, polat urgın hem-de aýna ulanlylar. Lifte gerek bolan enjamalar «Ranger Lift» nemes kompaniýasy tarapypändän taslanyljar we öndürlyýär.

Bailong liftinde das-töwerekli tebigratny we tásinliklerini synlamaga

mümkinçilik berjän üç sany lift ugurdaş hereket edýär. Iki gaty liftleriniň ýük göterijili 4 mün 900 kilogram bolup, hersi birbada 50 ýolagçynyň gatnadyp bilýär. Adatça bu beýiklige erkin ýagdaúda çykmak üçin 68 minut gerek bolýar, emma lift 32 sekundta suýahatçular byarmalý ýerine eltýär. Bilemenlerin bellemegine görä, Bailong lifti birnäçe kynçlygy aradan aýryp, jahankeşdelere amatly mümkinçilikleri döredjär. Şeýle hem dağda gurlan bu inženerçilik desgası daşky gurşa-wyň goraly saklamagy üçin hem möhümndir. UNESCO-nyň Bütöndünýň mirasynyň sanawyna girizilen Bailong 2015-nji ýylde Ginnesiň rekordlar kitabы tarapypndan dünjäniň iň beýik açyk lifti hökmünde ykrar edilýär.

ÇYBYNDAN NÄHILI GORANMALY?!

Cybyn çagy we salkyn ýerde ýasaýan mör-möjeleklerin bir görünü bilup, tomus paslynda adamlary has biýnjalyk edýär. Bilemenlerin bellemegine görä, mör-möjelegiň bu iňneli görnüşi adamý çakmak bilen kesel ýokaşdyryp bilyär. Şol sebäpli mör-möjeleklerin işjeň döwi bölgelerini pastynda açık howa çykanyňzda cybyndan goranmak üçin şü çareleri görmej:

Yérdi egin-eşikleri geýmeli. Öýden çykanyňzda, esasan hem, agşamyna uzyn ýerli, açık reňkli egin-eşikleri geýmeli bilen cybyn-dan goranyp bilsiersiz.

Käbir himiki serişdeleri peýdalannamalı. Cybyndan goranmak üçin krem, limondy narpz ysy kosmetik serişdeleri ulanımlı:

Şybyn çakandan soňra en-damaky gjilewügi ýa-da čişi aýyrmagyň usullary:

Cybyn çakan ýere buz ýa-da diş pastasyny calmaly.

Sarymsakdy ergin taýyarlamaýaly. Sarymsaqyň ýiti ysy cybyn-da daşlaşdyrmaga ýardam edýär. Sarymsaqyň birnäçe bölegini gabygından aýryp gaýnatmaly. So-wandan soň bu ergini suw pürküjىçyşä guýup, penjireleriň töwergine sepmej.

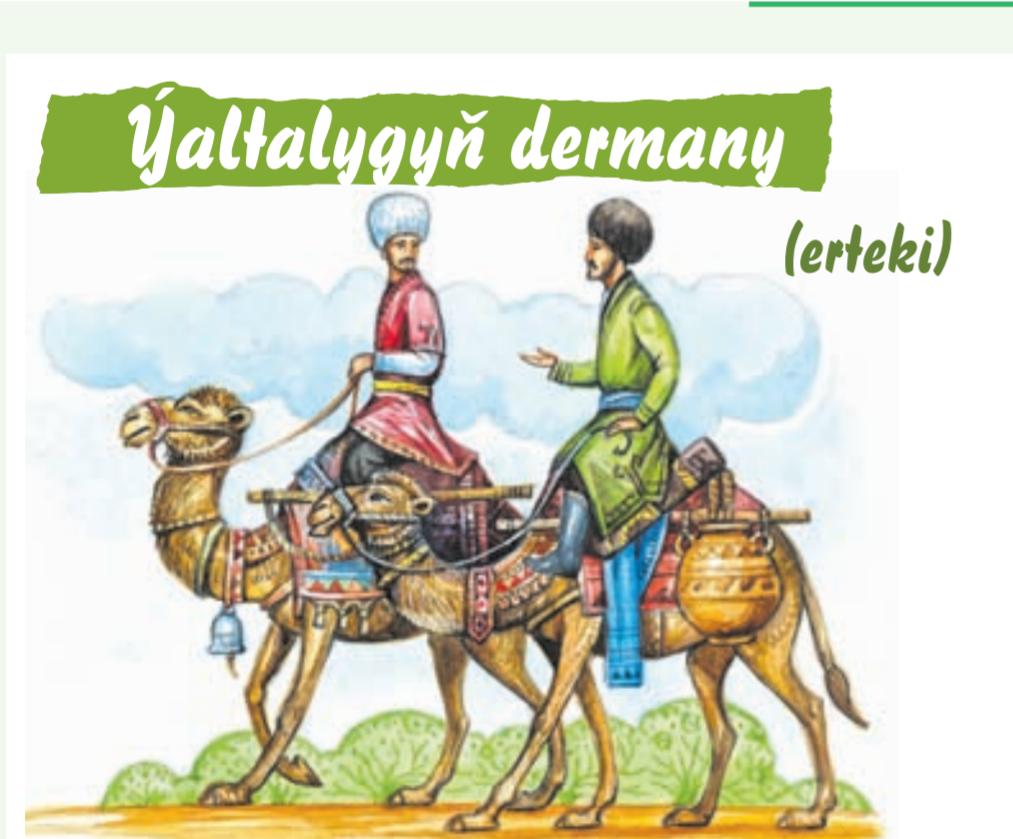
Efir ýagynyň ulanmaly. Lawanda, çay aǵajında, arçada saklynaný erif ýagy cybyn ýük getirjär. Bilemenlerin bellemegine görä, Bailong lifti birnäçe kynçlygy aradan aýryp, jahankeşdelere amatly mümkinçilikleri döredjär. Şeýle hem dağda gurlan bu inženerçilik desgası daşky gurşa-wyň goraly saklamagy üçin hem möhümndir.

Öşümliklerde saklamaly. Öýün amatly ýerinde cybyn ýahmayan ýiti ysy öşümliklidir güléri bolan lawanda, reýhan, narpz, biberiýa we tagetesi güldürmek bilen bu möjekden goranyp bolýar.

Cybyndan goranmak üçin himiki maddalary ýyzygideri ulanımlı içerdäki howanyň halapalanmagana getirjär. Şol sebäpli cybyndan goranmakda tebigrat serişdeleri ulanımlı iň amatly usullardır.

CAGALAR

✓ 14 dürlü mineral gatlakdan emele gelen Peruwyň älemeşgashdaglary 2015-nji ýylde syýahatçılık pudagynda hökmény görbeli ýerleriň sanawyna goşuldy.

Ýaltalygyň dermany

(erteki)

Gadym zamanlarında bir tajiriň iki ogly bolupdyr. Olar çagalıydan belli bir hünare ugrukdyrlansoň, hı zat etmän ulalydpdyrlar. Bir gün zähmet çekmegi endik edinmedi, bir aheşli durmusdan halys surnugan tajiriň ogullarynyň ahyrosyny işsidi hem kesilip, horlanyp ugradyrlar. Tajir ýaltalykdan iňláp, náhoşluga urchan ogullarynyň sagalmagy üçin tebibe yüz tutýar. Tebip gelip, her näçe em etse-de, olary ysgyn-myndara getirip bilmeýär. Alac tapmadan tajir ahyrosyny ogullarynyň derdininiň dermanyň özleri tapmagy üçin olary gözlege ugradyrlar. Kakasy bilen hoşlaşyp, kerwene-gosulan ýigiter ençeme menzil kültelerləsňalar, ekin meýdanında işläp ýören dayħana gabat gelýärler. «Sül-a bihal adam dál bolarla čemeli, gel şu dayħandan derdimize derman soraly» diýip, oýlanan tajiriň ogullary düyeden düşüp, dayħana tarap ýonelýärler.

- Salawmaleýkim, ýaşuly! Soňki wagtalar náme üçindir biziň işdämiz kesilip, ysgyn-dermatmyz galmyd. Soňha görde-ge aty harlanyp ugradyrlar. Indi kóþ we wagtardan bári derdimize derman gözläzl ýörüs. Eýsem, siz işdäri acýan dermany tapyp boljak ýeri salgy berip bilmersiniz - diýip, dayħandan maslahat soráyalar.

Dayħan olaryň ýüzüne içgjin garap:

- Yigüter, men şeýle dermanyň nireden baragyn salgy bererdim welin, arman meniň işsim köp. Men häzir su meydany súrüp, bugday ekmek. İşimi dynanymdan soň, belki-de derma-nifýzyň ugruna cýkars - diýip, jogap berýar.

Onuň bu jogabına imriñen yigüter, dayħanyň işini baslymrak dynmagy üçin tizden-tiz kömekles-

mel dijen karara gelýärler. Olar dayħana ýüzenlep: - Yaşuly, biz saňa kömek edeli Basymrak işleriň dynanymzdan soň bolsa, şo diýiliň ýisdä açyan dermany nireden tapyp boljakdygyny bize salgy ber - diýärler.

Dayħan olara syr bildirmän, öküze goşulan kündi bilen giden ýeri súrmegi tabsyrap ýüne geýdýär. Ol ýüne gidip bugday tohumny getirýänç, ýigüter bugday eklik meydany súrüp, pełni çekýärler. Soňra ýere dâne sepi, suw tu-tuşan oğlanlar kölegiedi ýerlerini synlap oturan dayħanyň ýanına gelip, áħħi işi dynandyklaryny aýdýarlar. Dayħan olara «tařriyālkasyn» aýdyp, şeýle diýip:

- Oğlanlar, indi garaňki gatyldy. Bu gün işläp bildiriň. Bu gün meniň myñmanym boluň! Enşalla, erif dermanyň ýugraň ugruna-da cýkars - diýip, olary ýüne alyp gaýdýär.

Dayħanyň aýaly sagaca aqsaňlyk naharyny goýup, myñmanlara hyzmat edýär. Agşamlyk naharyny edinen oğlanlar işdäleriniň açylanına geñ galyp, nahara nähili dhäniň ýugralyndygyn soráyalar. Daħħan ýiglyryp:

- Ogullarym, nahara goşulan zat ýok. Bu bir adaty nahar. Siziz gözleyän dermanyň nahar bilen bagly dál-de, zähmet bilen bagly. Siz uzakly gün meydanda zähmet çekip, bugday ekdiň. Şouň üçin işdäniż hem açylip, özürize geldiňiz. Bileseň, zähmet áħħi derdiň dermanydyr. Şol sebäpli ýaltalygyp bir gyra goýup, zähmet çekmegi özürize endik ediniňti - diýip, oğlanlaryň gözleýän dermanyň syryny äsgär edýär.

«İş aşa çeker, ýaltalyk - başa»

GÄÝVBANA SYÝAHAT

Peruwyň älemeşgashdaglary

«Giňdir dünjä, genjir dünjä» diýilişi ýaly, Yer ýü-züniň dörlü künjeginde haýran galdyrjan tebigrat gyzellikler duş gelýär. Gytalanmajak tebigrat gyzelliklerden zolak-zolak bolup geçýär. Guszgylt, sary, mämiši, altynsov, ýaşyl reňkler dagy gerislerinden zolak-zolak bolup geçýär. Kusko etrabundan 62 kilometr uzaklykdaky älemeşgashdaglary 5 mün 200 metr belentlikde ýerleşyýär. Daga çykylýan ýörite gezelen ýoda-lary bar. Bu ýerde ýapput depelerde çykma-ka kynçlyk çekýärler üçin atlar hem kärendesine beriljär. Yagny dagyň depesine pyjada dál-de, atly çykyp bolýar. Älemeşgashdagyna mart-no-ýabr aylary aralugynda gezelenç etmäge rügsat beriljär. Gün dogyan ýa-da Gün batyp gelýän wagty älemeşgashdag yas-da owadan görünýär.

Günebakaryň hemmesiniň bir wagtad Güne «seretmekleri» tásin tebigrat hadysadır. Eýsem, bu öşümlik güt açandan soňra hemise Güne bakýarmy? Geçirilen ýümlü-barlag işlerinde bu öşümliktiň dífe şöhlänin güçlü düşjün tarap-puna seredjändiňi kesgitlendi. Eger ýagtylyk áħħi tarapdañ deiñišen onuň dikligine öşjändigi anyklanya. Yagny bu öşümlik aýryp meydanda keñelikde Günsa tarap, hemi kölegeli ýerde ösen ýagdaúdayda dikligine öşjändi. Günebakaryň şöhlä seretmekiniň esasy sebäpli «auxin» atly gormon hasaplanýar. Bu gormon öşümliktiň nähili öşjekdi-ğini, ulutulgyny we «başyng» haýsy tarapa öwür-jekidjini kesgitlendir. Günebakaryň güllemegi ta-mamlanýar, başa durandan soňra aýrulaşdagydugy sebäpli adata gündogarda tarap övrüljär.

santimetre, ondaky çigitleriň sany 1500-e čenli yetýýär. Yssy howany halajen bu öşümlik 80-140 gün aralugynda yetýýär. Şöhlänin we yssyynyň ýokary bolmagy günebakar çigidindäki ýag muk-daryny görnüşleri hem bar. Onuň gülüniň diametri 40

Günebakar nřä bakar?!

7 tapawudy tapuň we sekili reňkli!

Zehin soragy

Obada ýasaýan Güljemal ejec agtyklaryna bir sebet alma ýignap, sähäre tarap yola düşdi. Üç agtygy üç ýandan emeleriniň gelelinine begenip, öňünden łyalsap çekýärler. Enesi sebetdäki almalaryň üçden birini ($\frac{1}{3}$) uly agtygyna, ýarysynsor ortanj agtygyna, dokuzdan birini ($\frac{1}{9}$) bolsa, kiçi agtygyna berdi. Sebetde yekeje alma galdy. Güljemal ejec agtyklaryna jemi näçe alma eltipdir.

GURBAN BAÝRAMYŇYZ GUTLY BOLSUN!

HUAWEI

ONUŇ ALYHEZRETI,
TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI
SERDAR BERDIMUHAMEDOWA

Siziň Alyhezretiňiz!

«HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD» kompaniýasynyň işgärleriniň adyndan Sizi we ähli türkmen halkyny Gurban baýramy bilen gutlaýarys! Size türkmen halkynyň röwşen geljegi we Türkmenistanyň halkara abraýynyň has hem ýokarlanmagy üçin alyp barýan işleriňizde üstünlik, Türkmenistanyň halkyna bagt we gülläp ösüş arzuw edýäris!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD»
kompaniýasynyň Türkmenistandaky wekilligi.

ЕГО ПРЕВОСХОДИТЕЛЬСТВУ,
ПРЕЗИДЕНТУ ТУРКМЕНИСТАНА
СЕРДАРУ БЕРДЫМУХАМЕДОВУ

Ваше Превосходительство!

Компания «HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD» поздравляет Вас и весь туркменский народ с праздником Курбан байрам! Желаем Вам успешной работы в деле повышения благосостояния туркменского народа и укрепления авторитета Туркменистана на международной арене, а народу Туркменистана счастья и благополучия.

С наилучшими пожеланиями,

Представительство компании
«HUAWEI TECH. INVESTMENT CO., LTD»
в Туркменистане.

Balgaýmak

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we Türkmenistanyň ähli halkyny Gurban baýramy mynasybetli tüýs yürekden hem-de mähirli gutlaýarys!

Gurban baýramy bagtyýar halkyň agzybirligini, jebisligini, azat, erkana durmuşyny, ynsana goýulýan belent sarpany aňladýar.

Hormatly Prezidentimiz! Mukaddes Gurban baýramy mynasybetli iň ýagşy arzuwlarymyzy, baýramçylyk gutlaglarymyzy Size yetirýäris we Size berk jan saglyk, işiňzide rowaçlyk arzuw edýäris!

Gurban baýramyňz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

Kärhananyň ýolbaşçylary we işgärleri.

«Garagum Ulag» H. J.

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we ähli türkmenistanlylary mukaddes Gurban baýramy mynasybetli mähirli gutlaýarys! Gurban baýramy hormatyň, dostlugyň, ýaraşygyň, agzybirligini, birek-birege hemayat bermegiň, söyginiň, parahatçylygyň baýramydyr. Goý, ýeneki ýyllarda-da Gurban baýramyny bilelikde bellemek hem-mämize nesip etsin!

Hormatly Prezidentimiz! Size berk jan saglyk, uzak özür, il-ýurt bähbitli işleriňizde rowaç bolmagyny arzuw edýäris!

Gurban baýramyňz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«GARAGUM ULAG» hojalyk jemgyyetiniň ýolbaşçylary we işgärleri.

Zehinli İş

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi musulman äleminiň mukaddes baýramy bolan Gurban baýramy mynasybetli ähli işgärlerimiziň adyndan tüýs yürekden, mähirli gutlaýarys!

Hormatly Prezidentimiz! Gurban baýramy agzybirlige, doğan-garyndaşlyga çağyrýan baýramdyr. Gurbanlyk günlerinde halkymyz agzybirligini we baş saglygynyň dilegi bilen sadakalar berýär. Berkurar döwletiň täze eýyamynyň Galkynyş döwründe täze öwüşgine eýe bolan milli gymmatlyklarymyzyň biri hem Gurban baýramydyr. Siz nesilleriň ruhy terbiyesiniň we köňül tämizliginiň gönežligi bolan milli däp-dessurlarymyzy gaýtadan dikeltmek, olary döwrebap ösüše ýugrup, durmuşa ornaşdymak üçin uly aladalar edýärsiňiz. Gurban baýramy dünýä muslimanlarynyň hem iň uly, sogaply baýramlarynyň biridir. Baýramçylyk günleri halkymyz dogaýy dilegler edip, Size berk jan saglyk, ýurt abadançylygyny we parahatçylygyny, agzybirlik, halklaryň dostlugyny dileýärler.

Hormatly Prezidentimiz! Gurban baýramyňz gutly bolsun, gazaňanyňz sogap bolup, görjegiňiz gowulyk bolsun! Halkymyzyň röwşen geljegi üçin alyp barýan tutumly işleriňiz hemiše rowaç bolsun! Il-ulsuň köňül telwasynyň Hakyň dergähine gowşup, ata-babalarymyzyň arzuwlarynyň amala aşyan Berkurar döwletiň täze eýyamynyň Galkynyş döwründe tutýan milli toýuňyz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«ZEHINLİ İŞ» hojalyk jemgyyetiniň ýolbaşçylary we işgärleri.

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we ähli türkmenistanlylary mukaddes Gurban baýramy bilen tüýs yürekden gutlaýarys!

Ýurdumyza Gurban baýramy uludan bellenilýär. Bu baýram ähli muslimanlaryň hem mukaddes baýramy hasaplanýar.

Hormatly Prezidentimiz! Halkymyzyň bagtyýar durmuşynyň berkidilmeği, ösüşleriň belentliklerine tarap ynamly gadam urýan ýurdumyzyň her günüňiň şanly wakalara, zähmet ýeňişerine beslenmegi uğrunda uly alada edýärsiňiz. Goý, Siziň janyňyz sag, ömrüňiz uzak, belent başyňyz aman bolsun!

Gurban baýramyňz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«AJAÝYP BINA» hojalyk jemgyyetiniň ýolbaşçylary we işgärleri.

«ÇEPER GURLUŞYK» H. K.

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWA
HORMATLY PREZIDENTIMIZ!

Sizi we Türkmenistanyň ähli halkyny her bir ojaga sogap, halallyk getirýän baýram bolan Gurban baýramy bilen tüýs yürekden hem-de mähirli gutlaýarys! Adamlaryň arasyndaky agzybirligini we jebisligini nusgasý bolan Gurban baýramyny halkymyza şatlyk getirmegini arzuw edýäris!

Hormatly Prezidentimiz! Mukaddes Gurban baýramy mynasybetli Size berk jan saglyk, uzak özür, halkymyzyň ýagty ertirleri üçin alyp barýan ähli işiňizde üstünlik arzuw edýäris! Ayt-gurbanlygyňz, berjek sadakalarynyz kabul bolsun!

Gurban baýramyňz gutly bolsun!

Size çuňňur hormat goýmak bilen,

«ÇEPER GURLUŞYK» hususy kärhanasynyň ýolbaşçylary we işgärleri.